

MIEŠTO

Laikraštis.

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms 2024 m. gruodžio 19 d., ketvirtadienis, Nr. 34 (1850)/ML

ŠVENTĖS KITAIP: KAI KALĖDOS BE ARTIMŪJŲ ŠALIA – NE MAŽIAU JAUKIOS IR YPATINGOS Globos namų gyventojas Juozas: „Net graudulys ima, kaip labai čia mumis rūpinasi“

Greta Paulevičiūtė

Šv. Kūčios ir Kalėdos – viena svarbiausių metų švenčių, kuomet susirenka visa šeima, seniai matyti artimieji. Deja, kiek kitaip šventinis laikotarpis atrodo senelių globos namuose. Apie tai, kokia atmosfera advento metu vyrauja Marijampolės specialiuosiuose socialinės globos namuose, papasakojo įstaigos vadovė. O pozityvumu ir šventinėmis nuotaikomis užkrėtė 80-metis šių namų gyventojas.

Kaip advento laikotarpis atrodo globos namuose?

Šventiniu laikotarpiu vis galime išgirsti kalbų apie vienišus senelius, kurių globos namuose niekas neaplanco, jie jaučiasi vieniši. Tačiau Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų įstaigos vadovė dalinasi kitokiomis patirtimis ir pasakoja, kad šių globos namų seneliams gražiausios žiemos šventės asocijuojasi su džiaugsmu, bendryste ir viltimi.

„Bent jau šiame padalinyje gyvena senyvo amžiaus žmonės, pas kitus – neįgalieji, bet visur yra ta pati kalėdinė dvasia – laukimo, susikaupimo, prisiminimo, kad šis laikas yra labai brangus, skirtas atsigręžti, apsikabinti, prisiminti, parodyti pagarbą, meilę vienas kitam. Tas laukimo laikas kiekvienais metais yra naujas, kiekvienais metais iš naujo laukiam Jėzaus Kristaus užgimimo, tos netikėtai išsižiebusios šviesos – globos namuose tai ypač jautru“, – pasakoja Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų direktorė Viduta Bačkierienė.

Vadovė pasakoja, kad nors globos įstaigos aplinka primena namus, tačiau, visgi, tai nėra tikrieji tų žmonių namai. Seneliai visada laukia atvykstančių artimųjų, gėrisi papuošimais, dalyvauja renginiuose, džiaugiasi ateinančiais svečiais, prisimena savo jaunystę, kaip augindami vaikus, anūkus laukdavo švenčių.

Senelių globos įstaigos namuose šis laikotarpis, kaip ir mums visiems, asocijuojasi su kalėdiniais papuošimais, susikaupimu ir didžiųjų metų švenčių laukimu. Štai, tik įėjus pro Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų duris, širdį iškart užlieja šventinis džiaugsmas: fojė pasitinka didžiulė eglė, besipuikuojanti net per du aukštus.

„Eglė – vienas iš advento elementų, šviesos įnešimas į globos namus. Mes kiekvienais metais ją įžiebiam, kiek šie namai gyvuoja – nuo 2007 metų geradariai žmonės mums dovanoja gražią, didelę eglę. Ir į šių metų įžiebimą susirinko visi mūsų gyventojai, darbuotojai“, – sako Viduta Bačkierienė.

Marijampolės soc. globos namuose gyvenantis Juozas šventės pasitinka su džiaugsmu
G. Paulevičiūtės nuotr.

Šventės globos namuose – ne mažiau jaukios nei namuose

Marijampolės soc. globos namų nuotr.

Vadovė pasakoja, kad tradiciškai šią dieną globos įstaigą aplanko mokiniai, prisimindami senelius ir skirdami jiems savo laiką, dėmesį bei šilumą.

„Šiomet pas mus buvo atvykę ketvirtokai iš Marijonų gimnazijos ir vaikų grupė iš Vilkaviškio rajono, Bartninkų Jono Basanavičiaus gimnazijos. Atėjo su paruoštomis programėlėmis ir dovanėlėmis seneliams. Kiekvienas senelis gavo mokinių rankomis rašytą laiškėlį, su gražiais žodžiais. Tai ta tradicija jau ilgametė ir mums yra labai svarbi“, – pasakoja įstaigos vadovė.

V. Bačkierienė pasakoja, kad adventiniu laikotarpiu vyksta ir kitokių renginių, skirtų susikaupimui. Neutrūksta ir muzikos, ir susitikimų, ir skaitymų. Taip pat šiuo laikotarpiu padaugėja dėmesio iš aplinkinių: eglutės įžiebime apsilanko Marijampolės savivaldybės administracijos atstovai, aplanko Kaino arkivyskupas, Šv. Kūčių vakarieneje dalyvauja mūsų vyskupas ir kiti svečiai.

Tėsinys 3 psl.

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

Fotografijos kerus Užtvankoje skleidžianti Laumė Lunaria: „Tai vieta, siūlanti maisto sielai“

Kviečiame tęsti pažintį su ypatingąja Užtvanka. Neseniai menininkams ir ne tik jiems duris atvėrusi erdvė susideda iš neatstojamų dedamųjų, viena kurių – paslaptinąji Laumė Lunaria.

3 psl.

Marijampolei tarnavę Bukaveckai

Marijampolėje, Sodo gatvėje, stovi išskirtinės architektūros pastatas, papuoštas Gedimino stulpais ir 1930 metų data. Ši puošni rūmą pastatė Bukaveckų šeima, palikusi ryškų pėdsaką Marijampolės mieste ir jo apylinkėse.

4 psl.

Kalvarijoje – neįprasta kalėdinė pasaka

Kiekvienais metais nekantriai laukiame gražiausios metų šventės – šv. Kalėdų. Šiuo ypatingu laikotarpiu išskyla klausimas, kaip papuošti vaikų ugdymo erdves, kad džiu-gintų ir šildytų mažųjų ugdytinių širdes.

6 psl.

Tarp eglutės spindesio ir namų ilgesio: šventės Amerikoje

Sonata Jasaitytė gimė ir užaugo Marijampolėje, tačiau per gyvenimą daugiau laiko yra praleidusi ne Lietuvoje, o Amerikoje. Čia ji gyvena jau beveik 24-erius metus, tačiau sako, kad Lietuvai jaučia didelę nostalgiją ir neslepia, kad ateityje gal ir svarstyti galimybę grįžti gyventi į gimtąją šalį.

Internetinis portalas

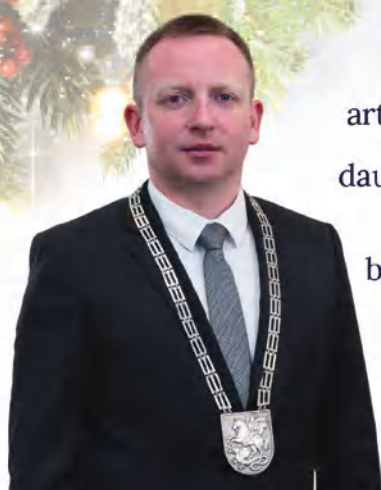
Brangieji,

artėjantis šventinis laikotarpis – tai metas, kai sustojame, įsiklausome ir iš naujo atrandame tikrąsias vertybes. Tegul šios šventės įkvepia mus daugiau jausti, dosniau dalintis ir nuoširdžiai džiaugtis vienas kito buvimu.

Linkiu, kad Kalėdų dvasia į Jūsų namus atneštų ramybę, šilumą ir bendrystę, o ateinantieji metai būtų kupini naujų galimybių, prasmingų darbų ir asmeninės laimės.

Jaukių šv. Kalėdų ir sėkmingų ateinančiųjų metų!

Povilas ISODA
Marijampolės savivaldybės meras

Fotografijos kerus Užtvankoje skleidžianti Laumė Lunaria: „Tai vieta, siūlanti maisto sielai“

Gintarė Sabaliauskienė

Kviečiame tęsti pažintį su ypatingąja Užtvanka. Neseniai menininkams ir ne tik jiems duris atvėrusi erdvė susideda iš neatsiejamų dedamųjų, viena kurių – paslaptingoji Laumė LUNARIA.

Tai – jau aštuonerius metus Marijampolėje gyvenanti ir kurianti Augustina Miknevičiūtė, meno pasaulyje žinoma slapyvardžiais Laumė Lunaria. „Ne vienas mane žinantis žmogus užsimena, kad šie pseudonimai labai tinka tiek man, tiek mano kūrybai. Dėl žodžio Laumė – viskas paprasta, užaugau prie pelkių, jos itin persidavė man, kaip asmenybei ir kūrėjai, įlindo po oda, į galvą, pasiekė širdį. O Lunaria – tokia lyg ir mėnulio gėlė iš vaikystės, netyčia užstrigusi sąmonėje ir pasivijusi jau kiek paugus. Tokių gėlių galima atrasti močiucių darželiuose, manau, kad daug kas

Fotostudijos Užtvankoje fragmentas

esam regėję, tik nežinojome pavadinimo. Lunarios sudžiūsta sidabriškais trapiais mėnuliais, kuriuose slepiasi gėlės sėklos. Itin įdomus ir gražus augalas...“ – pasakoja menininkė, kuriai kūryba – fotografija, – kaip pati sako, yra saviraiškos būdas, išsprendžiantis daug vidinių dalykų.

„Kūrybinės mintys, idėjos man ateina savaime. Kartais įkvepia rūškanas rytas, kada tik dėl to vėluoji

Iš ciklo „ILGESIAI“

į darbą, nes norisi praeiti ilgesniu keliu ir pasigrožėti ar tą vaizdą „pasiimti“. Įkvėpimas ateina ir naktį, kada Degučių mikrorajone užgęsta visi langai, bet virš betoninių žvėrelių kabo žavus mėnulis, kuris dabar, man rašant, irgi žaviai šviečia. Įkvėpimas – visur, reikia tik leisti sau jį pasiimti, neužsimerkti (o gal kartais tik tiek ir reikia), nenustumti, nepasakyti „vėliau“, kartais net pasižymėti, nepaleisti.“

Žiūrint į Augustinos fotografijos darbus, pirmas įspūdis – paslaptis, gylis, išskirtinumas. „Aš gi ir pati nestandartinė“, – juokiasi menininkė. „Sakau tai visiškai be susireikšminimo. Mes visi skirtingi, tik gal bijom būti, kaip norėtumėm, ar bent jau pabandyti. Manau, aš pakankamai drąsiai „esu“. Nors šitas miestas ne kartą tai norėjo išbandyti. Atsilaikiau. Nemačiau reikalo būti dar viena „štamprofke“ – jei taip nesiūčiau, labai neįdomu. Paslaptys, naktis, gyliai... Visa tai – lyg mano dalis nuo vaikystės. O kas esam, juk geriausiai ir atsispindi kūryboje.“

Dabar savo kūrybą Augustina įkurdinusi naujuose namuose – Užtvankoje, kur paslaptimi alsuoja jos išskirtinė fotostudija. Fotografė pasakoja, kad jau seniau teko girdėti kitų žmonių mintis apie Užtvankos pastatą, kaip erdvę kūrybai. Po to buvo ir konkretus pasiūlymas dėl šios vietos, tačiau, kaip pati menininkė sako: „Netiko siūlantis, juntamos jo intencijos, todėl smagu, kad tuo pasiūlymu ir nepasinaudojau“.

„Ir tada atsirado Rugilė (*keramikė Rugilė Navickaitė, apie ją rašėme Miesto laikraščio 2024 12 05 numerį*), kurios dėka tą Užtvanką paėmė. Tad iš Dailidės g. mano studija persikėlė prie upės ir čia jausmas tikrai geresnis jau vien būti. Didelė mano kūrybos namų dalis yra atviros erdvės, laukai, miškai... Labiausiai mėgstu fotografuoti gamtoje, kartais net pačiame mieste. Bet Užtvankoje – mano pastovūs kūrybos namai. Čia – knygos, kurios įkvepia, drabužių kolekcija, kurią naudoju savo fotografiniams veikėjams papuošti, karūnos, ragai... Viskas kūrybai ir labai daug apie mane. Žinoma, ta pati upė visai šalia ir beržas už mano studijos lango. Net šiuropuliukai praeina, kaip gera!“

O prisiminus įsikūrimo etapą, kai merginos buvo tapę kone statybininkėmis, Augustina šypsosi: „Gal ir esam gležnos kai kuriais atvejais, bet mūsų rankos stiprios. Esam jautrūs, kūrybiški žmonės, bet turim ir vidinės, ir fizinės stiprybės. Nebijom sunkaus darbo. Tuo labiau, kai dirbi dėl savo svajonių... Baimių, aišku, buvo, kaip ir nežinomybių, bet su tokia komanda, kaip Rugilė, Gabrielius, Erika, Matas ir visi kiti, kurie tikrai daug padėjo remontuose, niekas nebaisu ir viskas įvykdoma. Erdvės didelės, buvo daug reikalų jas sutvarkyti. Visą rugsėjį skendome dažuose, Rugilės plaukuose, manau, dar atsirastų viena kita balta sruoga...“

Bet remontai jau praeityje ir dabar teliko džiaugtis ir kurti – kalba fotografė, pagrindiniu varikliu, apleistą erdvę verčiant meno uostu, įvardinanti tai, kad viskas buvo daroma kartu, vardan pačios kūrybos: ne tik sau, bet ir kitiems, ne tik šiame mieste gyvenantiems, bet ir visiems norintiems būti, prijaučiantiems. „Už-

Autoportretas. Laumė Lunaria

tvanka yra jauki vieta, kur kūryba gali jaukiai ir saugiai skleistis. Tai labai svarbu pabrėžti. Dar ne visai išsigrūdinome, kaip tai vyks, bet toks planas.“

Todėl ir savo studijoje Augustina laukia žmonių, kuriems kūryba yra reikalinga. „Į mano studiją užėjusieji pirmiausia ras mane, maloniai ir jaukiai nusiėmusią. Ras daiktus, kurie yra apie tą procesą, apie pačią mane, gal net apie juos pačius. O jeigu sugalvos pasukti su manimi fotografiniu keliu, pamatys kitas savo puses, kurios yra, tik kasdienybėje gal pasimiršta. Atras kiek kitokį savo portretą, nei linkę matyti, nei mato visi kiti. Galvoju, kad bus ir fotografijos pamokų galimybė, bet to dar neapgalvojau... Galbūt jau ateinantiems metams“, – planais dalinasi menininkė, kol kas besistengianti tiesiog mėgautis akimirka. „Įsitraukdama į šį projektą, tiesiog turėjau nuojautą, kad reikia bandyti, daryti. Dar kai nesi vienas, viskas ne tik lengviau, bet ir linksniau. Ir šiandien Užtvanka man

Iš ciklo „ILGESIAI“

yra jauki, sava erdvė. Užtvanka man yra Rugilė ir jos molis, žmonės kurie apsilanko, dar viena užtvankos dalis – Eglė, kuri šiuo metu gyvena Vilniuje, ir mūsų trijų mintys, ateities planai šiai vietai. Kuo tai turėtų tapti Marijampolė? Manau – tiesiog vieta ant upės kranto, siūlanti maisto sielai, vieta, kurioje gera būti.“

Laumės Lunarios nuotraukos

Raktas į Kalėdas be streso: nuo atsakingai parinktų dovanų iki saikingų vaišių

Pradėjus ruoštis gražiausioms metų šventėms, neretai darbų, užduočių ir veiklų sąrašas tampa daug ilgesnis nei mūsų turimi laiko ir energijos resursai – norime nuveikti daug, visko spėti negalime ir tai atsiliepia mūsų emocinei būklei. Kaip neperdegti ir be perteklinio vartojimo pasiruošti šventei, pataria tvarumo ekspertės – paprasti, bet sąmoningi sprendimai gali padėti susikurti jaukią ir prasmingą Kalėdų šventę.

Pasak tvarumo ambasadorės Rugilės Matusevičiūtės, žiemos šventės bene labiausiai siejamos su pertekliniu vartojimu, kurį skatina įvairūs dar gerokai iki švenčių vykdomi išpardavimai. Tai ir vidurio sezono išpardavimai, ir momentinės akcijos, ir „Juodasis penktadienis“.

„Skaičiavimai rodo, kad „Juodųjų penktadienių“ vykdymo išpardavimų metu apie 80 proc. įsigytų

daiktų išmetami panaudojus juos vos kelis kartus. Tad atsispyrus išpardavimų triukšmui ir atsisakius skubotų bei impulsyvių pirkinių, Kalėdų dovanas galima rinktis sąmoningiau, jas individualizuoti, įdėti daugiau nuoširdžių emocijų“, – teigia R. Matusevičiūtė. Tvarumo ekspertė pažymi, kad prieššventiniu laikotarpiu nemažai daliai žmonių daug įtampos kelia šventinio meniu ruošimas. To rezultatas – galiau-

siai stalai lūžta nuo patiekalų gausos, tačiau nemaža dalis nesuvalytų vaišių atsiduria šiukšliadėžėse. Tai gilina maisto švaistymo problemą – agentūros „Eurostat“ šių metų duomenys rodo, kad vienas europietis vidutiniškai išmeta apie 142 kg maisto atliekų per metus, o vienam lietuviui tenka apie 70 kg maisto atliekų.

„Renkantis vietinius, sezoninius ir vegetariškus produktus, galima prisidėti prie mažesnio ekologinio pėdsako, kurį paliekame po žiemos švenčių. O nepavykus patiems suvartoti paruošto maisto per šventes, rekomenduojau likučiais pasidalinti su artimaisiais.

Tęsinys 4 psl.

Marijampolei tarnavę Bukaveckai

Benjaminas Mašalaitis

Marijampolėje, Sodo gatvėje, stovi išskirtinės architektūros pastatas, papuoštas Gedimino stulpais ir 1930 metų data. Šį puošnų rūmą pastatė Bukaveckų šeima, palikusi ryškų pėdsaką Marijampolės mieste ir jo apylinkėse.

1855 m. kovo 4 d. Obšrūtų kaime (dabar Vilkaviškio r. sav.) gimė Kazys Bukaveckas, pradžios mokslus krintęs pas kaimo daraktorių. Tėvas, paklauses šio patyrusio mokytojo patarimų, sūnų leido mokytis į Paežerių kaimo mokyklą, vėliau – į Marijampolės pradžios mokyklą. Matyt, šiame mieste jis laisviau pasijautė, todėl su juo ir susiejo didesnę gyvenimo dalį.

1866 m. baigęs keturmetę mokyklą jis pasipriešino tėvų norui ir nestojo į Seinų kunigų seminariją. Jo vaizduotėje sukosi įvairių mašinų dantračiai, kurie turėjo palengvinti žmonių gyvenimą. Tėvams žadėjo ne tik jas kurti, bet ir rašyti knygas. Taip vėl sugrįžo į Marijampolę ir baigė keturias gimnazijos klases.

Po to dirbo Paežerių valsčiaus raštinėje, Vilkaviškio notaro raštininku, valsčiaus teismo posėdininku. Nevengė ir fizinio darbo – dirbo tėvo ir jo bendrininkų malūne, o supylęs grūdus į

girnas, skaitė draudžiamus lietuviškus laikraščius ir knygas; kaimynai net neįtarė, kad kai kurių žinučių autoriumi buvo šis jaunas vyras.

1876 m. jį paėmė tarnauti į caro kariuomenę – grįžęs apsidžiaugė, kad niekas neaptiko jo slapto lietuviškų knygų sandėliuko. Valdžia varžė jo iniciatyvas, todėl 1888 m. su šeima iškeleliavo į JAV. Čia bendradarbiavo „Lietuviškame balse“, kuriame išspausdino ir labiau išgarsėjusį eilėraštį „Į darbininkus“. Tačiau ir Amerikoje neprigijo – po pusantrų metų apytuštėmis kišenėmis parkeliavo namo.

Kadangi turėjo skolų broliams ir seserims, pardavė malūną, po to – ūkį ir gautus pinigus jiems padalijo po lygiai. Nuo 1895 m. gyveno Gižuose ir vertėsi įvairios technikos remontu.

Apie 1900-uosius įsikūrė Marijampolėje: pasistatė namelį, o šalia įsirengė dirbtuves. Kaimynai juokavo, kad Ka-

zys užsikrėtė „išradimų liga“: išstisęs valandas dirbtuvėlėje kažką braižė, skaičiavo, konstravo. Ant Šešupės kranto pastatė vandens malūną ir jėgainę, tačiau neišpirkęs Kvietiško dvarui priklausančios žemės, statinius turėjo išardyti. Po to sukonstravo dvisparnę vėjo turbiną, prieš srovę plaukiančią valtį, skraidyklę, kurios skleidžiami garsai gąsdino besiganančias Mikalinės dvaro karves. Nuolat žadėjo visuomenei pademonstruoti „amžinąjį variklį“, tačiau premjera taip ir neįvyko.

K. Bukavecko kultūrinei šviečiamajai veiklai įtakos turėjo artima pažintis su V. Kudirka, J. Basanavičiumi, V. Pietariu. Manoma, kad pirmieji jo rašiniai pasirodė 1887 m. Tilžėje leidžiamoje „Šviesoje“, vėliau – „Varpe“. 1897 m. JAV buvo išleista jo poema „Jonas iš Kempės ir šilka“.

Jis išvertė ir spaudai parengė A. Mickevičiaus poemą „Baltasis karžygys“. Tik „Konrado Valenrodo“ vertimas liko neišspausdintas; jį pabaigė poetas J. Žilius. „Pono Tado“ vertimu pats nusivylė ir jo spausdinti niekam nesiūlė. K. Bukaveckas pasirašinėjo slapyvardžiais BKS, BKV, J. Bukavietis. Tarpukariu jis apsigyveno pas sūnų

Buvęs Vlado Bukavecko namas Marijampolėje, Sodo gatvėje

Autoriaus nuotrauka

teisininą, diplomata Vladą Bukavecką (1889–1966). Jis buvo baigęs Marijampolės gimnaziją ir Maskvos universitetą. Jaunystėje rašė eiles ir straipsnius, 1908 m. buvo suimtas už anticarinę veiklą. Pirmojo pasaulinio karo metais kovėsi Rumunijos fronte. Nepriklausomoje Lietuvoje dirbo Marijampolės apygardos teismo tardytoju, prokuroru. 1944 m. pasitraukė į Vakarų.

Kazys Bukaveckas, nerealizavęs daugybės sumanymų ir projektų, mirė Marijampolėje 1940 m. pabaigoje.

ŠVENTĖS KITAIP: KAI KALĖDOS BE ARTIMŲJŲ ŠALIA – NE MAŽIAU JAUKIOS IR YPATINGOS

Globos namų gyventojas Juozas: „Net graudulys ima, kaip labai čia mumis rūpinasi“

Atkelta iš 1 psl.

„Taip pat dar iki Trijų Karalių turim dieną, kada mes darome vieną šventę, kuri skirta pasidalinimui, nes šios šventės nėra tik dovanų gavimas, bet reikia ir dalintis. Mes kiemelyje organizuojame šventę visai bendruomenei, kada jau ateina ir partneriai, bendruomenės nariai, mes ten darom kokį nors patiekalą, šiek tiek muzikos, savo rankų darbus pristato tiek darbuotojai, tiek gyventojai. Bandome surinkti aukas ir jas padovanoti tiems, kuriems to labiausiai reikia. Tai dažniausiai negalią ar ligą turintys asmenys“, – sako ji.

80-ies metų Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų gyventojas Juozas taip pat nusiteikęs šventiškai ir pasakoja, kad šį laikotarpį pasitinka su džiaugsmu.

„Labai laukiu, kur jau čia nelauksi, mums viskas išpuošta ir kaip kvepia! Tarybiniai laikai buvo sunkūs, o čia dabar man aukso amžius, jokių rūpesčių, neribota laisvė, visko yra. Čia ką nori, tą darai: ar į parduotuvę eini, ar guli, ar knygą skaitai, ar į biblioteką eini. Kai kada sėkmadieniais nueinu į Baziliką, labai ten gerai, panelės gieda, vargonai, nuotaika labai pakili ir tokia emocija gera susidaro. Būna, kiti neįvertina gal, diedukai ar babytės keikia. Bet čia mus apžiūri taip, kad net graudulys ima, labai mumis, seniais, rūpinasi“, – pasakoja gyventojas Juozas.

Šventės – prie bendro stalo

Nors šventės, kai daugelis sutinkame prie šventinio, patiekalais nukloto stalo, šeimos apsuptyje, globos namų gyventojai sutinka be artimų žmonių, tačiau Kalėdų dvasios nepraranda, o globos namų darbuotojai pasistengia, kad ši diena būtų pilna ypatingų akimirkų ir jaukumo.

„Šv. Kūčių vakarienė mūsų yra bendra tiek gyventojų, tiek darbuotojų – jau čia kiekvienais metais taip“, – pabrėžia V. Bačkierienė.

Įstaigos vadovė pasakoja, kad šventės globos namuose atrodo lygiai taip pat, kaip ir pas visus šeimoje: tradiciniai patiekalai, bendras didelis stalas, per visą fojė. Netruksta ir įvairių užsiėmimų, keičiamasi dovanomis ir kita.

„Per Kalėdas gyventojų beveik niekas nepasiima. Pas mus seneliai jau yra garbaus amžiaus, tai artimieji juos lanko jau čia, nes ir rizika didžiulė, ir galimybių ne visi turi, kiti gyvena užsienyje. Taip pat pas mus gyvena ir nemažai kunigų, kurie tos savo artimos giminystės ryšio, aplinkos neturi, tai juos lanko kiti jaunesni kunigai ar bičiuliai. Tačiau tokių, kad būtų vienišas ir visiškai užmirštas – tokių senelių mes tikrai neturime“, – sako ji.

Prisiminimai iš jaunystės

Senelių globos namuose gyvenantis Juozas su nostalgija prisimena praėjusius metus ir pasakoja, kad šias žiemos šventes švėsdavo visada.

„Babytė buvo labai religinga, būtinai visada švėsdavom, viską pasidarydavom: šližikus kepdavom, kopūstai būdavo užraugti, spanguolių parnešdavom, mėlynų būdavo“, – pasakoja jis.

Vyras – aukštaitis, kaip pats įvardina, yra meilės migrantas, į Suvalkiją atvedė sutikta vilkaviškietė.

„Laikiausi tokio principo: geras vyras turi būti bent inžinierius, tais laikais važiuot bent žiguliu, rūkyt tik Kasbeką, Belomorą, kvepėt kvepalais, o žmoną imt iš Marijampolės. Vilkaviškyje radau, ateidavo iš medicinkės į žemkę pašokti. Aš sakau, jau šią merginą aš imsiu, na, ir sutiko“, – prisimena garbaus amžiaus vyriškis.

Vyriškis pasakoja, kad, nors žmona jau mirusi, tačiau vienišas nesijaučia – globos namuose jį aplanko sūnūs.

„Aš jau paruošiau sūnui kalėdinę dovaną, o man ką sūnus duos kunigėlis, o kitiems aš duosiu, viskas

Marijampolės soc. globos namų nuotr.

paruošta. Dar turiu tokį patraukimą su merginom flirtuoti, aš ne koks mergininkas, bet nusišypsoti mėgstu, pokštą iškrėsti, na, ir bibliotekininkėm būtinai nunešiu, jau joms irgi nupirka dovana yra“, – su šypsena veide pasakoja Juozas.

Garbė būti šių globos namų vadove

Specialiųjų socialinės globos namų vadovė džiaugiasi, galėdama šį laikotarpį praleisti su globos namuose gyvenančiais žmonėmis.

„Tai yra mūsų garbė, mūsų pasididžiavimas. Ir visada visiems sakau, ypač tiems, kurie apie globos namus atsiliepia neigiamai, dar prisimena tą *ubagyną*, kitus panašius dalykus. Man vis norisi sakyti, kad pas mus gyvena aukso žmonės, nugyvenę, dirbę, kūrę dėl mūsų gerovės. Čia ir mokytojų yra, kunigų, seserys vienuolės gyvena, treneriai ir kiti – na, tokie žmonės, kurie kūrė ir kažką darė, o dabar jiems reikia mūsų pagalbos. Man tiesiog garbė prižiūrėti juos ir didžiuojuosi, kad tokie žmonės čia gyvena“, – sako V. Bačkierienė.

Moteris pasakoja, kad šis laikas – galimybė pagaltoti apie gyvenimo prasmę, šio laikotarpio grožį, prisiminti jau išėjusius senelius, kurie kažkada gyveno, bet širdyje paliko neišdildomą atsiminimą.

„Tas laikas toks būna, man kaip vadovui, nuolat bėgantis, metai užsidaro, bet visada randi ramybę, kai matai, kaip jie džiaugiasi, kaip tie nameliai gražėja, tas laukimas ateina, pas mus yra ir koplytėlė, kasdien aukojamos mišios. Šis laikotarpis tikrai labai gražus“, – džiaugiasi V. Bačkierienė.

Šventės čia neatsiejamos nuo tradicijų

Marijampolės soc. globos namų nuotr.

Kalvarijoje – neįprasta kalėdinė pasaka

Kiekvienais metais nekantriai laukiame gražiausios metų šventės – šv. Kalėdų. Šiuo ypatingu laikotarpiu iškyla klausimas, kaip papuošti vaikų ugdymo erdves, kad džiugintų ir šildytų mažųjų ugdytinių širdes.

Kalvarijos lopšelyje-darželyje „Žilvitis“ dirba daug sumanių, kūrybingų, aktyvių, išradingų darbuotojų, kuriuos galima vadinti tikrais auksarankiais. Jie puikiai žino, kaip paversti šventes tikru stebuklu. Idėjų nestokojanti, kūrybinga mokytoja Rūta Šidlauskienė, kuriai nėra neįveikiamų kliūčių ir iššūkių, sugalvoja ir pasiūlė nuostabią idėją – sukurti kalėdinę eglutę iš nertų kvadratėlių.

Interneto platybėse užmatyti pavyzdžiai tik dar labiau paskatino norą įgyvendinti šį sumanymą, kuris pirmiausiai buvo aptartas su lopšelio-darželio pava-

J. Bukevičienės nuotr.

duotoja ugdymui Janina Bukevičienė. Jai pritarus, prie šios idėjos tuoj pat prisijungė Lina Antipovienė, Edita Kilinskienė, Ilona Grigaitienė ir dar daugelis kitų darbuotojų.

Šiuo sumanymu nusprendėme ne tik papuošti ugdymo erdves, bet ir įtraukti visą darželio bendruomenę – vaikų tėvelius, senelius, darbuotojus – į nuostabios rankų darbo eglutės kūrimą. Idėja kilo iš paprastos, bet labai šiltos minties – kurti kažką kartu, kas ne tik papuoštų mūsų darželį, bet ir sujungtų mus visus šventiniuose kūrybiniuose procesuose. Kiekvienas, norėjęs prisijungti, buvo kviečiamas ner-ti žalios spalvos kvadratėlius.

Pirmiausiai kvietimas su reikalavimais buvo paskelbtas socialiniame tinkle Facebook (vaikų grupėse), darželio tinklapyje ir, žinoma, informacija dalinomės asmeniškai, iš lūpų į lūpas.

Prasidėjo aktyvus, įtemptas darbas namuose, įstaigose. Pirmiausiai teko ieškoti siūlų ir vąšelių nėrimui. Tenka pripažinti, kad šis kūrybinis iššūkis pareikalavo nemažai pastangų. Kai kas reikalingas priemones pirko, kai kas ardė senus megztinius. Vieni prisiminė mezgimo technikas ir gudrybes, kurios buvo pamirštos, o kiti mokėsi iš naujo.

Ir štai, po ilgų vakarų, mūsų bendras darbas baigtas. Visų, prisijungusių į mūsų akciją, šiltais rankų darbais, meilės ir rūpesčio kupiniais prisilietimais, iš

daugiau nei 2100 nunertų kvadratėlių sukurta nuostabi, unikali rankų darbo eglutė.

Tačiau ji ne viena. Darželyje gimė net trys nuostabios eglutės, kurios tapo tikru Kalėdų stebuklu, džiuginamos ne tik vaikučius, bet ir suaugusius bei suteikdamos mūsų erdvėms šilumos bei šventinės magijos.

Prie šio kūrybinio proceso prisidėjo ne tik darželio darbuotojai, bet ir daugybės šeimų nariai bei bendruomenės atstovai: 29 mamos, 11 močiūčių, 1 teta, 24 darželio darbuotojai, buvusi mokytoja, 3 mokytojų mamos, 2 tetos, 1 draugė, 1 dukra ir anūkė, 1 Kalvarijos miesto gyventoja ir Kalvarijos socialinių paslaugų centras, kuris nunėrė net 254 kvadratėlius.

Labai džiaugiamės, jog vis tik prisidėjome, prisimenant senąsias tradicijas, o taip pat tikimės, jog šis sumanymas suteikė galimybę visiems susiburti, pabūti kartu ir pasidalinti šiluma bei bendrystės jausmu šeimos narių, artimųjų, draugų rate.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie prisijungė prie šios nuostabios akcijos. Jūsų prisilietimai ir kūryba tapo mūsų didžiausiu Kalėdų stebuklu. Mes labai didžiuojamės, kad šiemet mūsų eglutė ne tik džiugina akis ir sielą, bet ir simbolizuoja bendrumą, kurio dėka sukūrėme tikrą Kalėdinę pasaką, kurios nepamiršime niekada.

**Janina Bukevičienė,
direktorės pavaduotoja ugdymui
Rūta Šidlauskienė,
ikimokyklinio ugdymo mokytoja**

Į Marijampolę atkeliavo Kalėdų taikos simbolis – Betliejaus ugnis

Vaida Masaitienė

Adventas – ypatingas metas, kai visa krikščioniška bendruomenė drauge laukia Kristaus gimimo šventės. Vienas prasmingiausių šio laikotarpio simbolių – Betliejaus taikos ugnis, keliaujanti per pasaulį ir nešanti viltį bei susitaikymo žinią.

Marijampolėje Betliejaus ugnies tradicija gyvuoja jau daugiau kaip trisdešimt metų, ją puoselėja Marijampolės moksleivių kūrybos centro skautai. Iškilminga Betliejaus ugnies ceremonija vyksta Švento Arkangelo Mykolo bazilikoje.

Moksleivių kūrybos centro direktorė Beata Valungevičienė itin džiaugiasi gruodžio 16 d. vykusia ugnies perdavimo ceremonija: „Jau antrus metus iš eilės Betliejaus ugnies perdavimo ceremonija organizuojama Marijampolės Švento Arkangelo Mykolo bazilikoje, kur dalyvauja visa miesto bendruomenė ir visų švietimo įstaigų atstovai. Mus labai nustebino Marijonų gimnazijos choras su savo giesmėmis. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad ceremonijos pabaigoje, perėmus ugnį, turime tokią ilgametę tradiciją: giesmę „Tyli naktis“ giedoti trimis kalbomis. Tad bazilikoje ši giesmė skambėjo lietuvių, lenkų ir anglų kalbomis.“

Betliejaus ugnis per pasaulį įprastai keliauja iš Izraelio, tačiau dėl politinių priežasčių ir geopolitinės situacijos Artimuosiuose rytuose, šių metų ugnis at-

vyko iš Austrijos. Vis dėlto, nesvarbu, iš kur ji keliauja – Betliejaus taikos ugnis išlieka vienybės, draugystės, ramybės ir taikos simboliu, perduodamu iš rankų į rankas. Neužgęstanti liepsna, keliaujanti per visą katalikišką pasaulį, neabejotinai atneš taiką ir ten, kur yra jos šaknys. Juk šios ugnies esmė ir yra taika bei

Redakcijos nuotr.

gėris: „Mes nešame taiką per pasaulį ir mokome žmones dalintis gerumu, atjauta ir empatija. Vakar buvo prisimintas ugnies kelias ir karantino metu, kada ugnies kelias, sulaukęs daug įvairių apribojimų, kliūčių, vis tiek vyko per pasaulį“, – sako Beata Valungevičienė.

Deganti Betliejaus ugnis Advento laukimą padaro stebuklingu, nes tai viltis, kad taika ir ramybė pasieks mūsų namus ir visą pasaulį. Ši ugnis – tai Advento stebuklo laukimas ir, sakoma, jei ši ugnis šildo namus, stebuklas tikrai ištiks.

Betliejaus ugnis pasklido visoje Marijampolėje, todėl kiekvienas ši vilties ir atjautos simbolį gali turėti ir savo namuose: „Skautai vykdo senąją savo tradiciją, jie keliauja per socialines globos įstaigas, perneša ugnį tiems, kurie negali atvykti jos pasiimti, taip pat ugnį turi ugdymo įstaigos, savivaldybė. Betliejaus ugnis nuo gruodžio 16 d. yra Švento Arkangelo Mykolo bazilikoje ir, žinoma, pas mus, Marijampolės moksleivių kūrybos centre. Ji čia niekada neužgęsta ir tikrai lauks kiekvieno, norinčio ją pasidalinti“, – primena pašnekovė.

Iš Marijampolės ugnis pasklido į aplinkines savivaldybes, vėliau taip pat iškeliauja į Latviją, iš ten – į Estiją ir toliau.

Raktas į Kalėdas be streso: nuo atsakingai parinktų dovanų iki saikingų vaišių

Atkelta iš 2 psl.

Šventiniu laikotarpiu taip pat didelę naujų pirkinių dalį sudaro dovanos. Tačiau 2023 m. tarptautinės nevyriausybinė organizacijų konfederacijos „Oxfam“ atlikto tyrimo duomenys atskleidė, kad Didžiojoje Britanijoje žmonės gauna 1–4 dovanas, kurių nenorėjo. Dažniausiai jos lieka gulėti spintose taip ir nepanaudotos.

Kaip teigia „Lietuvos draudimo“ tvarumo vadovė Milda Degutienė, dėl šios priežasties svarbu dovanas rinkti atsakingai ir sąmoningai, prieš tai išsiaiškinant, ko artimajam tikrai reikia: „Dažnai žmonės susižavi šventiniais įpakavimais ir perka net nepasižiūrėję, kas jų viduje. Nors po eglute atrodo gražiai, tokios nuasmenintos dovanos nesuteikia šilumos, kurią galėtumėte „įpakuoti“ pagaminę rankų darbo džemą ar iškepę imbierinių sausainių. Taip ne tik sutaupytumėte laiko, bet ir šventes sutiktumėte aplinkai draugiškesniu būdu.“

Šventinės dekoracijos – dar vienas emocijas ke-

liantis, bet išties nebūtinai pirkiny. Pasirinkus eglutę puošti rankų darbo žaisliukais vietoje naujų, taip sumažinamas gamtos išteklių eikvojimas bei kuriamos kasmetinės šeimos tradicijos.

„Dovanų pakavimo maišeliai – dar vienas nereikalingas pirkiny, kurio galite lengvai išvengti naudodami turimą tekstilę, kartoną ar popierių. Išpiešus ar pridėjus eglės šakelę dovana atrodys stilingai, be to, tokiu būdu prisidėsite prie plastiko ir kitų sunkiai perdirbamų medžiagų vartojimo mažinimo“, – pažymi M. Degutienė.

Tvarumo ekspertės primena pagrindinius principus, padėsiančius šventes sutikti su mažiau perteklinio vartojimo ir tausojant aplinką:

♦Dovanokite namų gamybos kepinis iš vietinių ir ekologiškų ingredientų, rinkitės patirtis vietoje daiktų bei rankų darbo dovanas.

♦Nebijokite perdovanoti daiktų ar pirkti dovanas iš sendaikčių prekyviečių – daiktai turi gyventi savo antrus gyvenimus.

♦Dovaną pirkite įsitikinę, kad žmogui jos tikrai reikia. Rinkitės tvarius prekeivius, pasidomėkite, kur ir kaip buvo auginami ar gaminami įsigjami daiktai.

♦Pasitarkite ekologiškas dovanų pakavimo medžiagas – tinka įvairūs rankšluostėliai, skarelės, lininiai ar drobiniai maišeliai. Pernaudokite turimą kartoną ir dovanų maišelius.

♦Įsigykite tikrą eglutę, kurią galėsite namų kieme pasodinti po švenčių, arba dirbtinę, kurią planuotumėte naudoti bent 10 metų.

♦Kolekcionuokite senas dekoracijas, pasigaminkite jas patys arba organizuokite dekoracijų dirbtuves su artimaisiais – tai bus puikus bendravimo ir bendrystės metas.

♦Sutarkite su artimaisiais dėl bendrų vaišių, kad maisto ant stalo nebūtų per daug ir jo nereikėtų išmesti. Taršos kiekį sumažinsite gamindami patiekalus iš vietinės kilmės produktų, kuriems reikalinga trumpesnė tiekimo grandinė.

UAB „Lietuvos draudimas“ pranešimas

Gerbiami Marijampolės savivaldybės gyventojai, mieli kolegos ir pacientai,

Artėjančios Kalėdos – tai stebuklų, ramybės ir bendrystės metas. Tai laikas, kai galime atsigręžti į prabėgusius metus, įvertinti nuveiktus darbus ir su šiluma širdyje padėkoti tiems, kurie buvo šalia.

Šiais metais mūsų ligoninė įrodė, kad rūpestis, atsidavimas ir profesionalumas gali padaryti stebuklus. Dėkoju visiems mūsų gydytojams, slaugytojams ir personalui už jų sunkų, bet itin svarbų darbą, rūpinantis gyventojų sveikata. Pacientams linkiu stiprybės, tikėjimo ir greito sveikimo.

Šiuo šventiniu laikotarpiu linkiu Jums visiems jaukių akimirklų su artimaisiais, sveikatos, dvasios ramybės ir širdžių šilumos. Tegul Naujieji metai atneša naujų galimybių, stiprybės ir vilties.

Su šventėmis!

Viešosios įstaigos Marijampolės ligoninės direktorius
Mantas ČESNA

Gerbiami Marijampolės žmonės,

Širdingai sveikinu Jus visus šiuo ypatingu metu, kai mūsų mieste skleidžiasi šventinė dvasia, istorija ir bendrystė! Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka – tai ne tik žinių ir kūrybos erdvė, bet ir namai, kur susitinka miesto širdys, idėjos bei svajonės.

Nuoširdžiai dėkoju už Jūsų pasitikėjimą, meilę knygai ir linkiu, kad artėjančios šventės pripildytų Jūsų namus jaukumo, širdis – džiaugsmo, o gyvenimą – kūrybos ir įkvėpimo.

Tegul Kalėdų šviesa neša ramybę, bendrystę ir naujus pradėjimus mūsų mylimam miestui bei visiems jo žmonėms.

Su pagarba ir šilčiausiais linkėjimais,

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos direktorė
Daiva KIRTIKLIENĖ

Gerbiami marijampoliečiai,

Dar vieni metai artėja prie pabaigos – tai laikas, kai stabtelime, apžvelgiame pasiektus darbus ir įvertiname, kuo galime didžiuotis. Kartu su „CIE LT Forge“ kolektyvu džiaugiamės, galėdami prisidėti prie mūsų miesto augimo, bendruomenės stiprinimo ir Marijampolės, kaip darbščių žmonių ir pažangių technologijų krašto, garsinimo.

Sveikinu Jus artėjančių Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga. Linkiu, kad šis šventinis laikotarpis Jūsų namuose būtų kupinas jaukumo, ramybės ir šilumos, o ateinantys metai atneštų naujų galimybių ir džiaugsmingų akimirklų.

UAB „CIE LT Forge“ gen. direktorius
Darius MASIONIS

Mieli gyventojai,

Linkiu visiems ateinančiais gyvatės metais sveikatos, namų šilumos ir jaukumo, tikėti savimi ir svajoti.

Dažniau apkabinti artimą, rūpintis vieni kitais, padėkoti net už mažiausias smulkmenas.

Ir keliauti – lai naujos patirtys suteikia galimybę tobulėti ir augti.

Jaukių švenčių!

Pagarbiai

Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centro direktorė
Dženita SABAŠINSKIENĖ

Brangieji,

Tamsi naktis Kalėdų stebuklo laukia, jo tikimės ir mes savo širdyse,

Tegul Kalėdos neša džiugesį, šilumą, tikėjimą ir meilę.

Prasmingų, gražių darbais ir atjauta vieni kitiems įprasmintų Šv. Kalėdų!

Rygiškių Jono gimnazijos bendruomenės vardu gimnazijos direktorius
Vilhelmas PETKEVIČIUS

Mielieji,

Artėja nuostabiausios metų šventės – Šv. Kalėdos ir Naujieji Metai! Šia proga noriu palinkėti kiekvienam iš Jūsų tikėti savimi, branginti šalia esančius, nestokoti meilės ir gražių žodžių artimiesiems, niekada nepamiršti apkabinti, priglausti ir išklausti pačius mylimiausius ir gerbti kiekvieną sutiktą savo gyvenimo kelyje! Gyvenimas mums dovanoja daug gražių akimirklų, todėl mokėkime jas išnaudoti geriems tikslams, niekada nesipuikuokime, o dalinkimės savo gerumu ir meile!

Būkit sveiki ir laimingi, kupini Vilties, Tikėjimo ir Meilės! Gražių artėjančių švenčių!

Vilma RATKEVIČIENĖ

Marijampolės socialinės pagalbos centro direktorė

Brangieji,

Gyvenimas – tai laikas būti.

Būk.

Žmogaus gyvenimas – tai dovana, kuri susideda iš gausybės tik jam skirtų akimirklų, tapsmo išgyvenimų.

Išgyvenk.

Būk ir išgyvenk: „Gimti, mylėti, gyventi, žmogumi išlikti“.

Marijampolės meno mokyklos vadovas
Dr. Valentinas BUTANA VIČIUS

Mielieji marijampoliečiai,

Šventiniu laikotarpiu norisi stabtelėti ir pasidžiaugti viskuo, ką kartu sukūrėme – jaukiais miesto kampeliais, bendruomeniška dvasia ir draugiška atmosfera. Džiaugiamės matydami, kaip klesti Marijampolės verslas ir auga turistų susidomėjimas mūsų krašto grožiu bei tradicijomis. Tegul kiekvienas jūsų darbas, idėja ar iniciatyva prisideda prie dar gyvybingesnės ir svetingesnės Marijampolės kūrimo.

Tegul džiugiausios metų šventės uždega širdyse šilumą, suteikia įkvėpimo naujiems darbams ir pripildo namus ramybės bei džiaugsmo. Linkiu, kad 2025-ieji metai būtų kupini naujų galimybių, bendrystės ir prasmingų akimirklų. Dėkojame, kad esate kartu – kuriame Marijampolę vis gražesnę!

Šiltų ir jaukių švenčių linkėdama,

Ieva VIZGIRDIENĖ

VŠĮ Marijampolės turizmo ir verslo informacinio centro „SMART Marijampolė“ direktorė

Brangūs skaitytojai,

Prie visų šiuo šventiniu laikotarpiu skambančių linkėjimų prisidedame ir mes.

O svarbiausia, kad nepritrūktų šiltų, nuoširdžių ir teisingų žodžių. Kad neireikėtų toli ieškoti išklausančios ausies ir patiems būtų iš ko išgirsti nerealiausių idėjų. Kad visada būtų gyvų, palaikančių ir įkvepiančių pokalbių. O rašytiniiais su Jumis ir toliau dalinsimės mes!

Ačiū, kad visus metus buvote su mumis, skaitėte ir dalinotės mintimis!

Susitiksimė jau kitais metais!

Jūsų Miesto laikraščio redakcija
Aistė, Gintarė, Greta, Daiva

UŽ MIESTO

Tarp eglutės spindesio ir namų ilgesio: šventės Amerikoje

Aistė Uckutė

Sonata Jasaitytė gimė ir užaugo Marijampolėje, tačiau per gyvenimą daugiau laiko yra praleidusi ne Lietuvoje, o Amerikoje. Čia ji gyvena jau beveik 24-erius metus, tačiau sako, kad Lietuvai jaučia didelę nostalgiją, ir neslepia, kad ateityje gal ir svarstytų galimybę grįžti gyventi į gimtąją šalį.

Kokiomis aplinkybėmis Jūsų keliai atklydo į Ameriką?

Sulaukusi 18 metų išvažiavau į Vilnių mokytis trejiems metams. Kai jau baiginėjau kolegiją, konkrečių minčių, kur galėčiau išvykti, nebuvo. Tuo metu Lietuva dar nebuvo Europos Sąjungoje, vyko visas perversmas, buvo sunku rasti darbą, nenorėjau grįžti į gimtąją Marijampolę. Visą laiką norėjau ištrūkti, pamatyti kuo daugiau pasaulio. Nebuvo labai didelio ir kruopštaus plano, tiesiog taip išėjo, kad su drauge suplanavome važiuoti pažiūrėti, kas yra kitame pasaulio krašte, taip nusprenđėme keliauti į Ameriką. Planas išvykti kartu nepavyko – draugė negavo vizos, o aš gavau, todėl išvykau viena.

Į Niujorką atvykau 2001 m., likus trims mėnesiams iki rugsėjo 11-osios išpuolio. Teko gyventi ir Floridoje, o jau 2008 m. atsikrausčiau į Čikagą.

Ar save vis dar vadinate lietuve?

Amerikoje pragyvenusi esu daugiau metų nei Lietuvoje, bet save vis tiek vadinu lietuve ir mano širdis yra Lietuvoje. Manau, kad yra svarbu išlaikyti savo kultūrinės šaknis ir net amerikiečiai, vadinami dipukai, atvažiavę į JAV Antrojo pasaulinio karo metu ar prieš jį, net iki dabar yra išlaikę lietuviškas tradicijas, kultūrą, eina į lietuvių bažnyčias, lietuviškai šneka.

Kokia buvo Jūsų pirma patirtis atvykus į Ameriką? Sunku adaptuotis?

Buvo sunku, mano adaptacija Amerikoje užtruko apie penkerius metus, nes čia yra labai daug kultūros skirtumų, o kai nėra šeimos, tai yra dar sunkiau. Manau, bet kuris emigrantas yra suvalgęs emigrantų duonos. Amerikoje doleriai ant medžių neauga, norint čia įsitvirtinti, reikia daug dirbti, įdėti pastangų ir visas adaptacijos laikotarpis yra labai sunkus.

Dabar jaunimas laisvai kalba angliškai. Kai aš išvažiavau į Ameriką, mano santykis su anglų kalba buvo labai sudėtingas ir reikėjo persilaužti ne tik kalbą, bet ir išmokti adaptuotis. Buvo daug tokių sunkių dienų ir laikotarpių, kai nebuvo pinigų, reikėjo įsitvirtinti pačioje Amerikoje, bet mano užsispyrimas ir ego neleido prašyti tėvų ar kažkieno pagalbos. Aš žinojau, kad galiu pati padaryti, atsistoti ant kojų ir, man atrodo, dauguma emigrantų išvažiavę turi tokį charakterio bruožą – išgyventi.

Šventinis stalas su draugais

Ką šiuo metu dirbate?

Būdama dvidešimt aštuonerių grįžau atgal mokytis, nes nusprenđžiau, kad norėdama gyventi Amerikoje oriai ir uždirbti, nedirbant juodo darbo, privalau sugrįžti į mokslus. Mokiausi penkerius metus, gavau medicinos seselės bakalauro laipsnį ir jau nuo 2015 m. dirbu šį darbą. Iš pradžių ligoninėje nedirbau, ketverius metus važiuodavau pas pacientus į namus, na, o dabar paskutinius šešerius metus dirbu ligoninėje reanimacijos skyriuje, su pačiais sunkiausiais ligoniais.

Kaip atrodo Kalėdų ir Naujųjų sutikimas Amerikoje?

Iš tikrųjų, amerikiečiams apskritai didesnė šventė yra ne Kalėdos, o Padėkos diena (*angl. Thanksgiving*). Amerikoje yra daug skirtingų religijų, tai yra ir žmonių, kurie Kalėdų nešvenčia. Įdomu tai, kad amerikiečiai švenčia tik pirmąją Kalėdų dieną, netgi darbas apmoka tik vieną dieną – Kalėdų. Čia nėra taip, kaip pas mus, Kūčių vakaro, kai nevalgome mėsos, o tik žuvį, silkę. Tokių tradicijų laikosi nebent imigrantai, pavyzdžiui, lenkai, lietuviai, tačiau grynakraujai amerikiečiai tokių tradicijų neturi.

Liepos 6-osios minėjimas

Su kokiomis lietuviškomis tradicijomis pažindinate amerikiečius draugus?

Amerikiečiams draugams visada įdomu mūsų tradiciniai patiekalai, ką gaminame per šventes. Mano draugai yra ragavę ir silkės, ir aguonpienio. Jiems labiausiai norisi kultūrinio pažinimo per maistą. Apskritai Čikagoje yra didžiausia lietuvių bendruomenė, čia turime lietuvių bažnyčias, parduotuves, restoranus, galima nusipirkti beveik viską, ko yra ir Lietuvoje, čia galima rasti kūčiukų, silkės, tortų, šakočių.

Kokias amerikietiškas švenčių tradicijas perėmėte?

Švenčiu Padėkos dieną, kuri tapo tradicija, Nepriklausomybės dieną amerikiečiai taip pat labai mini, tai ir aš jau perėmiau. Iš tikrųjų, kitas šventes nelabai sureikšminu, man didžiausia nostalgija yra Kalėdoms Lietuvoje, kitoms šventėms tiek nėra.

Ko labiausiai pasiilgstate iš švenčių Lietuvoje?

Jaučiu nostalgiją, labiausiai pasiilgstu šeimos, iki dabar man Kalėdos dar yra tas liūdniausias laikas būti Amerikoje. Gerai tik tiek, kad dažnai per šventes turiu dirbti, tai bent taip mažiau galvojasi ir nėra taip liūdna. Kartais dirbti netenka, tai tada dažniausiai per šventes susitinkame su lietuviais draugais, dauguma jų irgi neturi tėvų, giminių čia, tai praleidžiame šventes kartu.

Kaip dažnai grįžtate į Lietuvą?

Darbe negaliu pasiimti atostogų, pavyzdžiui, nuo gruodžio 15 d. iki sausio 1 d., liginė to neleidžia, bet šiaip stengiuosi grįžti kasmet, trims, keturioms savaitėms. Norisi aplankyti šeimą, būna labai smagu ir mane vis traukia grįžti aplankyti. Galbūt tiems lietuviams emi-

Sonata Jasaitytė

grantams, kurie neturi artimųjų Lietuvoje, nostalgija jaučiama mažiau, bet man vis dar norisi grįžti.

Kur geresnė švenčių atmosfera – Lietuvoje ar Amerikoje?

Lietuvoje daug labiau jaučiasi švenčių atmosfera nei Amerikoje. Lietuviams labai gerai – jie turi net tris Kalėdų dienas, kai žmonėms nereikia dirbti. Amerikoje, kaip minėjau, to nėra, yra viena diena ir dėl to nesijaučia tokių švenčių. Galbūt jaunimui ir yra noras naujus metus sutikti Niujorke, Taimso aikštėje (*angl. Times Square*). Aš naujųjų sutikimo nelabai švenčiu, turbūt jau praėjo tas vakarėlių amžius, yra svarbesnių dalykų.

Amerikiečiai turi tradiciją neštis lauktuvių, eidami į svečius?

Jie nesineša, o jei nešasi, tai daugiausiai butelį vyno ir viskas, nebent, pavyzdžiui, mini Padėkos dieną ir daro suneštinį, tai tada atsineš ir maisto, jei bus toks susitarimas. Bet šiaip tokios lauktuvių nešimosi tradicijos, kaip Lietuvoje, nėra.

Tai ar iš tikrųjų Amerika yra svajonių šalis?

Visos galimybės kiekvieno imigranto svajonėms išpildyti Amerikoje yra, bet ar yra minusų šioje šalyje? Taip, labai daug, čia labai brangu pragyventi, palyginti su Lietuva.

Amerikoje žmonės turi daug dirbti ir negali sustoti šiame užburtame rate. Lietuvoje yra gaunama daugiau laisvadienių. Pavyzdžiui, moteris, pasigimdžiusi vaiką, turi dvejus metus motinystės atostogų, o Amerikoje moteris gauna du mėnesius, po jų reikia sugrįžti į darbą, tai man iki dabar nepriimtina. Visada pasakaju amerikiečiams, kaip yra Lietuvoje, ir jie negali patikėti. Pasirinkimas yra – galima išeiti iš darbo, bet tau bus neapmokama už tai, kad vaiką auginsiesi ir niekas darbo vietos nelaikys bei nesuteiks jokių garantijų.

Amerikoje labai brangi sveikatos sistema – čia negali sirgti, nes sumos kažkokiai ligai gydyti yra tūkstantinės. Žinoma, mes turime draudimą, bet jis yra brangus. Sveikatos draudimas žmogui mėnesiui per mėnesį kainuoja apie 600 dolerių ir tai nedengia 100%, tik 80%, o tai reiškia, kad esant kokiam nors sveikatos problemam, likusią sumą žmogus turi pasidengti pats.

Amerikoje turi būti arba labai neturtingas, kad visiškai valstybė dengtų, arba labai turtingas, kad galėtum už viską sumokėti, bet medicinos sistema Amerikoje nėra gera.

Ar turite planų sugrįžti gyventi į Lietuvą?

Pragyvenau virš dvidešimt metų Amerikoje, jaučiu, kad čia yra mano namai, bet į Lietuvą senatvėje galbūt mane ir trauks sugrįžti. Pensija Amerikoje prasideda nuo 67 metų, tai dar jos reikia sulaukti, nes kol sulauksiu, dar gali ir padidinti tą pensijinį amžių.

Nuotraukos iš asmeninio archyvo

<p>ŽVILGSNIS GILIAU PIRMADIENIAIS 19:00</p>	<p>SAVIVALDYBĖS aktualijos ir komentarai TREČIADIENIAIS 19:00</p>	<p>TV Marijampolės Televizija</p> <p>ŽINIOS</p> <p>DARBO DIENOMIS 18:30 20:00 22:00</p> <p>www.marijampoles.tv</p>	<p>GROŽIO PRINCIPAI SEŠTADIENIAIS 11:00</p>	<p>PRIE BARO PENKTADIENIAIS 19:40</p>
<p>MARIJAMPOLĖS SPORTAS ANTRADIENIAIS 19:00</p>	<p>OFISO DRAMOS TREČIADIENIAIS 19:30</p>		<p>KŪRYBINĖS SFEROS KETVIRTADIENIAIS 19:00</p>	<p>SVEIKINIMŲ KONCERTAS SEŠTADIENIAIS 16:00</p>

Kalėdines dovanas įsigydami **socialinėse dirbtuvėse „Pastelės namai“** ne tik pradžiuginsite artimą, bet ir **prisidėsite** prie dirbtuvių misijos – suteikti sparnus skrydžiui!

Rinkinys „Spalvotos Kalėdos“ – 5 eurai

+370 656 90040
info@pastelesnamai.lt
J. Jablonskio g. 2A,
Marijampolė

Edukacijos, renginiai ir erdvių nuoma viename iš puošniausių funkcinio stiliaus objektų Lietuvoje Marijampolės geležinkelio stotyje!

+370 633 31434
labas@kitokiasotis.lt
Kitokia. Tokia. Visokia.

KITOKIA STOTIS

Kokybiški produktai Jūsų plaukams ir odai!

10% NUOLAIDA su kodu MMM10

Kęstučio g. 4, Marijampolė
@keli_about_us

K'eli ABOUT US

♦ Turite naujieną?
♦ Žinote apie svarbų įvykį?
♦ Pastebėjote įdomų reiškinį?
♦ O galbūt norite pasidalinti džiaugsmu, dėkingumu ar problema?
BENDRAUKIME!

♦ Kartu dar plačiau atspindėsime bendruomenės gyvenimą, interesus ir skleisime žinių skirtingais sklaidos kanalais.
Tai, kas svarbu Jums, rūpi ir mums!
Susisiekite: +370 679 51 451, redakcija@mmm.lt

Pasiruoškime KALĖDOMS su BIURO SPEKTRAS

Kalėdinės DOVANŲ dėžutės, dėžutės su langeliu, įvairių spalvų bei dydžių. Dovanų MAIŠELIAI, pakavimo popierius bei kartoninės dėžės SIUNTOMS.

Gedimino g. 9, Marijampolė
+370 624 53097
prekyba.biurospektras@gmail.com

5G NERIBOTAI

Neriboti pokalbiai Lietuvoje
Neriboti SMS Lietuvoje
Neriboti pokalbiai ES/EEE
Neriboti SMS keliaujant ES/EEE
Neriboti duomenys Lietuvoje
20 GB duomenų ES/EEE
1000 min. tarptautinių skambučių į ES/EEE
1000 tarptautinių SMS į ES/EEE
5G ryšys

12€

5G 20

Neriboti pokalbiai Lietuvoje
Neriboti SMS Lietuvoje
20 GB 5G interneto
Neriboti pokalbiai ES/EEE
Neriboti SMS keliaujant ES/EEE
Iš jų 15GB duomenų visoje ES/EEE
5G ryšys

10€

5G 1

Neriboti pokalbiai Lietuvoje
Neriboti SMS Lietuvoje
Neriboti pokalbiai ES/EEE
Neriboti SMS keliaujant ES/EEE
1GB duomenų visoje ES/EEE

6,90€

www.mobris.lt

Nepermokėkite už mobilųjį ryšį!

BALDAI
Dizainas, projektavimas, gamyba

Tel.: +370 652 74556
asavaldai@gmail.com

DOVANOJU naują klausos aparatą.

Tel. +37064604605

MIESTO Laikraštis

Platinimo vietos

Marijampolės autobusų stotis (Stoties g. 2B)	Marijampolės savivaldybės administracija (J. Basanavičiaus a. 1)
Marijampolės Ilgoninė (Palangos g. 1)	Marijampolės TV biuras (Gedimino g. 11)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka (Vytauto g. 22)	Marijampolės apylinkės teismas (Kauno g. 8)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios bibliotekos Draugystės padalinys (Draugystės g. 5)	Universalinė parduotuvė „Gulbė“ (J. Basanavičiaus a. 10)
Marijampolės Trečiojo amžiaus universitetas (Vytauto g. 47-106)	„Statybos ir ūkio prekės“ (Klaipėdos g. 1A)
Maisto prekių parduotuvė (Mokolų g. 59)	Puskelniai – parduotuvė „Aibė“ (Plytinės g. 10, Puskelnų k.)
„Gubojos valstinė“ (R. Juknevičiaus g. 72)	Kavinė „Torino date“ (R. Juknevičiaus g. 9, Marijampolė)
Baraginė – parduotuvė (Baraginės g. 2, Baraginės k.)	Rezidencija „Grįžulo ratai“ (Naujoji g. 10, Kantališkių k.)
Sasnava – parduotuvė „Aibė“ (Sūduvos g. 46C, Sasnava)	Igliskėliai – parduotuvė „Aibė“ (Tvenkinio g. 2, Igliskėliai)
Netičkampis – parduotuvė „Aibė“ (Šešupės g. 1, Netičkampio k.)	Patašinės kaimo biblioteka (Nausupės skg. 4, Patašinės k.)

